

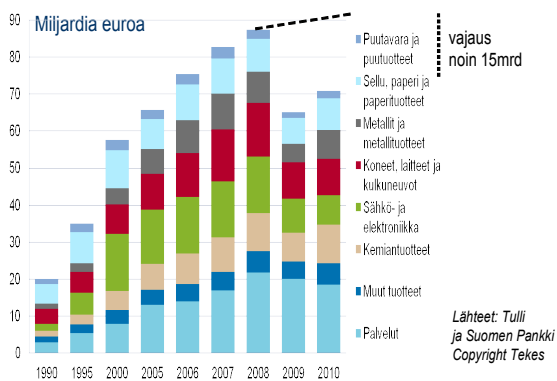
TALOUDEN LYHYEN JA PITKÄN AIKAVÄLIN MUUTOSTARPEITA

Raportissa selvitetään viennin tärkeyttä hyvinvointiyhteiskunnan turvaamisessa. Viennin lisäämiseksi esitetään osaamisvajeen poistamista, hintakilpailukyvyyn heikentymisen välttämistä ja kasvua tukevia liikenneinvestointeja. Raportissa tarkastellaan myös eri veromuotojen vaikutusta kasvuun. Lopuksi ehdotetaan tarvittavia verontarkistuksia ja menojen leikkauksia.

1. Vienti avainasemassa hyvinvointiyhteiskunnan turvaamisessa.
2. Hintakilpailukyky huononee
3. Osaamisvaje poistettava
4. Liikenneinvestoinnit tukemaan kasvua
5. Verotuksen muutostarpeita
  - 5 a Arvonlisävero
  - 5 b Myyntivoiton inflaatiovero
  - 5 c Dieselöljyn verotus
  - 5 d PK- yritysten verotus
6. Velkaantuminen kasvaa
7. Toimia velkaantumisen rajoittamiseksi

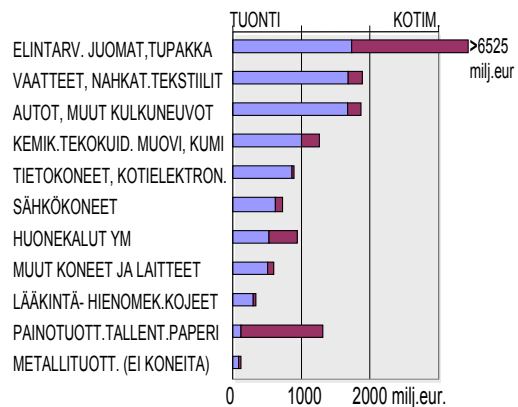
1. VIENNI AVAINASEMASSA HYVINVOINTIYHTEISKUNNAN TURVAAMISESSA

Suomi pienenä maana on riippuvainen viennistä ja tuonnista. V.2008 vienti oli 87 mrd euroa, 47 % BKT:sta, [kuva 1](#). Vienti on pääosin vientiteollisuuden suomalaisiin innovaatioihin ja osaamiseen perustuvia investointituotteita sekä kotimaisiin raaka-aineisiin perustuvia tuotteita (paperikoneet, jäänmurtaajat, ict-laitteet, metsäkoneet, mittalaitteet, säätutkat, metsäteollisuuden ja kemian tuotteet, teräs jne). Kulutustuotteiden vienti on vähäistä johtuen markkinoiden etäisyydestä ja kotimarkkinoiden pienuudesta.

VIENNI (87 MRD. V.2008) ON MERKITTÄVÄLTÄ OSIN SUOMALAIISIIN INNOVAATIOIHIN JA TEKNIIKAN HUIPPUOSAAMISEEN PERUSTUVIA INVESTOINTITAVAROITA. TUONTI ON HYVINVOINTIYHTEISKUNNAN KULUTUSTAVAROITA, TEOLLISUUDEN RAAKA- AINEITA JA -KOMONENTTEJA SEKÄ ENERGIAA. VIENNI MAKSAA TUONNIN. VIENNIIN VAJAAUS ON 15 MRD. JOS TUONTI JATKUU ENTISELLÄ TASOLLA, SUOMI VELKAANTUU LISÄÄ JA KORKOKULUT KASVAVAT

Martti Tiuri 070911

Vientituloilla maksetaan hyvinvointiyhteiskunnassa välttämättömien kulutustuotteiden ja palveluiden tuonti (autot, vaatteet, kodinkoneet ja -elektroniikka, lääkkeet, kahvi, hedelmät, turismi jne) sekä teollisuuden ja muiden toimijoiden tarvitsemat laitteet (sairaanhoitolaitteet, työstökoneet, erilaiset mittalaitteet jne), raaka-aineet (energia, öljy jne) ja komponentit (puolivalmisteet, elektroniikkakomponentit jne).

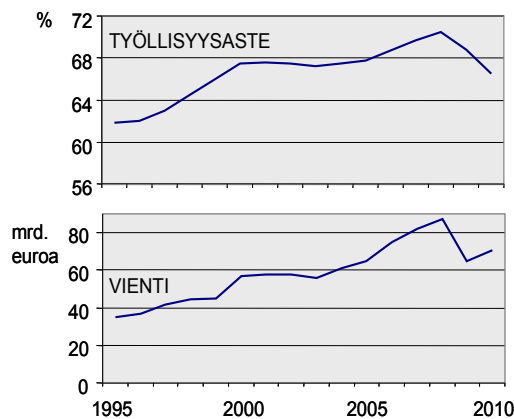
Kokoomuksen Talouspoliittisen Seuran Kasvuryhmä:
Ilkka Arvola, Kai Karsma, Henrik Lundsten, Erkki Pihkala, Martti Tiuri (pj)

Kulutustavaroista yli puolet (lähes 10 mrd euroa) on tuontitavaroita, joiden ostamisesta päättävät kuluttajat, kuva 2. Loppuosa (lähes 9 mrd) on kotimaista tuotantoa. Tuonti tarjoaa runsaasti työpaikkoja kaupassa, huollossa ja palveluissa. Työllisyyskin riippuu viennistä, kuva 3.

Suomen vienti kasvoi 2005-2008 vuosittain 10 % ja mahdollisesti hyvinvoinnin jatkuvan kasvun. Taantuma vähensi investointituotteiden ulkomaista kysyntää ja 2009 vientitulot putosivat 23 mrd euroa. 2011 viennin ennustetaan edelleenkin olevan alhaisemman kuin 2008. Kasvua on ollut eniten Aasiaan, kuva 4. Jos kasvu 2008 jälkeen olisi jatkunut edes vaatimattomalla 3 %:n vuosivauhdilla, vienti olisi 2011 noin 100 mrd euroa, kun se nyt jäänee noin 80 mrd€.

Ostovoimaa, kulutusta ja työllisyyttä on pyritty pitämään entisellään elvytystoimin. Kun vienti ei vastaavasti kasvanut, Suomi on velkaantunut. 2009-2010 valtion velka kasvoi 12 mrd euroa. V. 2011 VM arvioi velan edelleen kasvaneen 7 mrd euroa (47 prosenttiin BKT:sta).

Viennin kasvu on välttämätöntä velan nousun pysäyttämiseksi. Vientiin vaikuttavat hintakilpailukyky ja osaamiskilpailukyky (työn tuottavuus). Hintakilpailukyky (työvoimakustannukset tuotantoyksikköä kohti) on heikentynyt 2009 alkaen ja osaamiskilpailukyky (tekniikan ja luonnontieteiden yliopistojen kansainvälinen taso) 2000 alkaen.

3. SUOMEN TYÖLLISYYSASTE JA VIENTI 1995-2010

VIENTI MAKSAA HYVINVOINTIYHTEISKUNNALLE VÄLTTÄMÄTTÖMÄN TAVARA- JA PALVELUTUONNIN. TUONTI TARJOAA RUNSAASTI PALVELU- JA KOTIMARKKINATYÖPAIKKOJA, JOTEN VIENTI MÄÄRÄÄ TYÖLLISYYDEN.

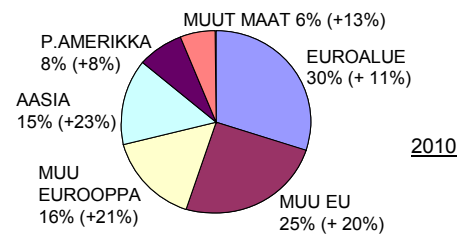
M.Tiuri 5.5.2011

Viite: Tullitilasto, EK.Tekes

2. HINTAKILPAILUKYKY HUONONEE

Vientiteollisuus edustaa pääosaa viennistä. Viennin hintakilpailukykyyn tärkeyden vuoksi vientiteollisuuden tulee määrätä palkankorotusten taso, jota muiden alojen ei tulisi ylittää.

Suomen suhteellinen hintakilpailukyky heikkeni 15 % 2007–2009 mm. muiden alojen palkankorotusten ylittäessä vientiteollisuuden korotukset. Sovitut palkankorotukset nostivat työvoimakustannuksia taantumavuonna 2009. Työkustannusten nousu ohitti EU-maiden vastaavan nousun, kuva 5.

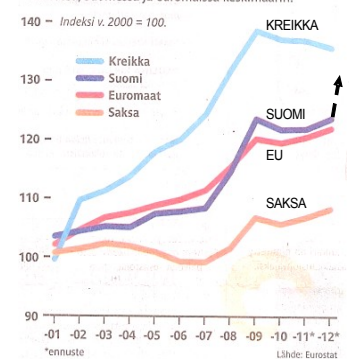

4. TAVARAVIENTI, OSUUS JA (KASVU) ALUEITTAIN

LÄHDE: TULLIHALLITUS

Palkat kohosivat tuottavuutta nopeammin

Työvoimakustannus tuotantoyksikköä kohti Kreikassa, Saksassa, Suomessa ja euromaissa keskimäärin.

5. SUOMEN SUHTEELLINEN HINTAKILPAILUKYKY

HINTAKILPAILUKYKY HUONONI 2009 MM PALKKOJEN NOUSUN VUOKSI. HINTAKILPAILUKYKY HUONONEE EDELLEEN.

M.Tiuri 1.9.2011

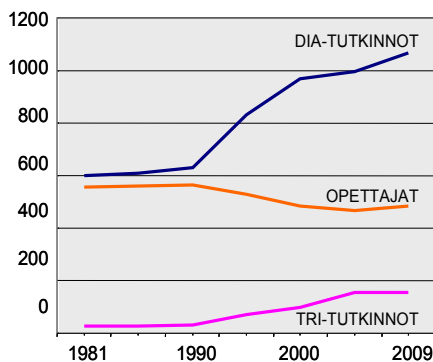
Lähteet: Eurostat, HS 10.8.2011

Viennin tärkeyden vuoksi on edellytettävä, että vientiteollisuuden sopimukset määräävät palkankorotusten enimmäistason. Isoja palkankorotuksia on vältettävä. Ne huonontavat hintakilpailukykyä ja haittaavat vientiä, mutta lisäävät tuontia, koska osa ostovoiman lisäyksestä menee kulutustuotteiden lisätuontiin.

3. OSAAMISVAJE POISTETTAVA

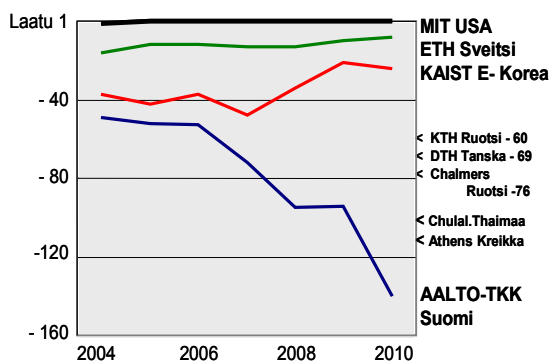
Suomen osaaminen ja työn tuottavuus parantuivat 1990-luvulla ratkaisevasti. Tärkeä osuus oli 1983 perustetulla Tekesillä (Tekniikan edistämiskeskus). Tekesin ja tekniikan asiantuntijoiden avulla laadittiin Suomelle tärkeiden tekniikan aloille kehittämisohjelmat, joita ryhdyttiin toteuttamaan. Lamasta huolimatta Tekesin rahoja lisättiin 1990-luvulla ja Tekes ja Suomen akatemia tukivat alan yliopistoissa uraa uurtavaa opetus- ja tutkimustyötä. Opetusministeriö antoi opetukseen tilapäisvaroja. Diplomi-insinööri- ja arkkitehti (DIA) -tutkintojen määrä kasvoi tarvetta vastaten kaksinkertaiseksi. Suomi selvisi lamasta ja tuli tunnetuksi huipputekniikan maana.

2000-luvulla teknillisten tieteiden ja luonnontieteiden yliopistojen kehittäminen jäi OPM:n vastuulle ja niiden rahoitus putosi. Osaamisvaje alkoi kasvaa ja tuottavuus heikentyä.

6. TTK:N TUTKINNOT JA OPETTAJAT 1981- 2009

KEHITTÄMISOHJELMAN MUKAISESTI OPISKELIJOITA LISÄTTIIN 1984 ALKAEN. 1990-LUVULLA TEKES JA SUOMEN AKATEMIA ANTOIVAT TUTKIMUS- JA OPETUSRESURSSIJA JA OPM TILAPÄISRAHOITUSTA. TUTKINTOJEN MÄÄRÄ KAKSINKERTAISTUI. SUOMESTA TULI ICT:N HUIPPUMAAN 2000-LUVULLA RESURSSIT PUTOSIVAT 1980-LUVUN TASOLLE. M.Tiuri 10.10.2011 Lähde OPM Kota-tilasto

7. OSAAMISEN KILPAILUKYKY

TKK ON PUDONNUT LÄHES 100 SIJAA MAAILMAN TEKN. YLIOPISTOJEN LAATULISTALLA. OSAAMISVAJE KASVAA (SVEITSIIN (ETH) YLI 130 SIJAA) TTK:N BUDJETTIVARAT OVAT NYT KOLMASOSA ETH:N JA ALLE PUOLET POHJOISMAIDEN TEKN.YLIOPISTOJEN BUDJETTIVAROISTA KOKOAIKA-OPISKELIJAA KOHTI. AALTO-TKK:N TOIMINTAVAROJA ON LISÄTTÄVÄ. M. Tiuri 21.10.2010 Viite: QS Quacquarelli Symonds 2010 (The Times H.E.)

Teknillisen korkeakoulun (kuva 6) ja muiden tekniikan yliopistojen toimintamenot valtion talousarviossa diplomi-insinöritutkintoa kohti ovat pudonneet puoleen. TTK:n edellä ovat jo 15 maan mm Thaimaan, Kreikan ja Turkin parhaat tekniikan yliopistot, kuva 7.

Vuonna 2007 päätettiin muodostaa Aalto-yliopisto yhdistämällä TTK, HKKK, ja TAIK ja nostaa toimintamenot kaksinkertaisiksi (lisäys nykyrahassa noin 220 milj.euroa). Suunnitelman toteutuminen on viivästynyt ja vuodeksi 2012 esitetty toimintavarojen lisäys on karsittu 80 milj.euroon. On välttämätöntä poistaa osaamisvaje mahdollisimman pian. Tekesin rahoitusta on esitetty jopa leikattavaksi päinvastoin kuin tapahtui 1990-luvun laman aikana.

Osaamisvajeen poistamiseksi Aalto-suunnitelma ja siinä edellytetty toimintavarojen kaksinkertaistaminen, on toteutettava ensitilassa. Myös muiden tekniikan yliopistojen toimintavarat on tarkistettava.

Tekesin määrärahoja tulee lisätä ja tuki suunnata uuden teknologian kehittämiseen yliopistoissa, tutkimuslaitoksissa ja yrityksissä. Suomen akatemian määrärahoja teknillistieteelliseen ja luonnontieteelliseen perustutkimukseen on lisättävä. Julkista tukea on suunnattava myös tuotekehitykseen sekä yritysten liiketoiminta- ja markkinointiosaamisen kehittämiseen. Julkisen tuen hallintoa on yksinkertaistettava.

Valtioneuvoston kansliaan on saatava tiede- ja teknologiaministeri.

4. LIIKENNEINVESTOINNIT TUKEMAAN KASVUA

Liikenne on oleellinen osa yhteiskunnan toimintoja. Yhteiskunnan rakenteesta ja toiminnoista seuraa liikenteen tarve, joka voidaan tyydyttää eri tavoin. Liikenne vaatii paljon yhteiskunnan resursseja ja liikennejärjestelmän kehittäminen vie aikaa. Liikennepolitiikka (liikenteen palvelutaso

ja kehitystavoitteet) on siten elimellinen osa yhteiskuntakehitystä. Liikenteen huono palvelutaso voi jopa haitata muuta yhteiskuntakehitystä. Viime vuosina ongelmat ovat tulleet esiin erityisesti tiestön rapautumisena ja liikenteen ruuhkautumisena suurten kaupunkien tuloväylillä.

Liikenteen määrään vaikuttavat monet yhteiskunnan tekijät – talouden kehitys, kotitalouksien ansio- ja varallisuustaso sekä elämäntavat, maankäyttö- ja liikenneratkaisut, aluerakenne, asuntopolitiikka, eri liikennemuotojen palvelukyky ja houkuttavuus sekä ihmisten arvostukset vapaa-ajan, mukavuuden ja harrastusten suhteen. Henkilöautojen osuus henkilöliikennesuoritteesta on 81 %, joukkoliikenteen (kumipyörä- ja kiskoliikenne) vain 12%.

Pitkien etäisyyksien ja harvan asutuksen maassa tieverkosto on perusta elinkeinoelämän toiminnalle, alueelliselle elinvoimaisuudelle ja sosiaaliselle tasa-arvolle. Oikein kohdennetuilla liikenneinvestoinneilla saavutetaan merkittävä yhteiskunnallinen hyöty. Tieliikenne on Suomen oloissa ylivoimaisesti tärkein liikkumismuoto eikä tähän ole muutosta odotettavissa. Henkilöliikenteessä tieliikenteen osuus on 90 prosenttia ja tavarankuljetuksissa 70 prosenttia. Tämä fakta olisi yhteiskunnan varojen käytössä otettava vakavasti.

Hyvät tiet ja toimiva logistiikkaketju ovat elintärkeitä kilpailutekijöitä niin Suomen sisällä kuin kansainvälisessä kaupassa. Ovelta ovelle kuljetuksissa ei tarvita välilastauksia, jolloin toimitus nopeutuu, käsittelykustannukset alenevat ja hävikki pienenee. Tämä puoltaa joustavia kuljetusmuotoja eli käytännössä tiekuljetuksia. Suomen maakuljetussuoritteesta 73% onkin maantiekuljetuksia ja 27 % rautateillä (tonnikm). Olennaista on, että tiekuljetuksilla useimmiten saavutetaan haluttu määränpää ilman vaihtoja/välilastausta. Harvan rautatieverkon puitteissa tähän ei yleensä ole edellytyksiä.

Hallitusohjelman mukaan liikennepolitiikassa tärkeitä ovat suuria liikennemääriä palvelevat, talouskasvua tukevat, kustannushyötysuhteeltaan parhaat, liikenneturvallisuutta edistävät, päästöjä vähentävät ja maakunnallista merkitystä omaavat hankkeet.

Tulevien vuosien talousarvioissa tulisi tuntuvasti lisätä runkotieverkoston ja metropolialueen liikennehankkeiden rahoitusta. Oikein valitut liikenneinvestoinnit luovat työtilaisuuksia, edistävät kasvua ja tuovat nopeasti takaisin tieverkkoon sijoitetut varat.

5. VEROTUKSEN MUUTOSTARPEITA

5a. Arvonlisäverotus vai tuotannontekijäverotus

Työllisyyden kannalta Suomessa pitää harkita uudelleen tuotannon ja kulutuksen verottamisen välistä suhdetta, siis yhtäältä arvonlisäveron ja toisaalta tuotannontekijöiden kuten tulojen, energian ja raaka-aineiden jne. verotuksen suhdetta.

1. **Työn verotus** (+ sosiaaliturvamaksut ym.) on tärkeä tuotantokustannus, joka painaa merkittävästi suomalaisen työn ja tuotannon hinnassa, myös viennissä.
2. **Energiaverot** nostavat sekä polttoaineiden että sähkön hintaa.
3. **Kiinteistöveron** korotukset toimivat tuotannon kasvua haitaten.
4. **Auto- ja ajoneuvovero** lisäävät tuotantokustannuksia ja palkankorotusvaatimuksia sekä hidastavat autokannan uusiutumista.
5. **Pääomaverojen nosto** lisää erityisesti pääomavaltaisen teollisuuden kannattavuusvaatimuksia ja kustannuksia ja vaikeuttaa siten tuotantoa ja työllisyyttä.
6. **Väylämaksujen** korotukset nostavat suoraan tuotannon raaka- ja puolivalmisteiden hankintakustannuksia ja vientituotteiden markkinoille toimittamisen kustannuksia.

Lisäksi **uusiutuvan energian tuki** vaikuttaa samalla tavalla kuin energian suora verottaminen.

Kansainvälisessä kilpailussa työstä ja markkinoista näillä kaikilla on tärkeä merkitys. Esim. Saksassa on juuri siirretty verotusta työn verotuksesta kulutuksen verotukseen. Nämä päätökset nostavat suomalaisten tuontitavaroiden kuluttajahintaa Saksassa ja alentavat saksalaisen tuotannon hintaa mm. Suomeen tuotaessa. Suomen vienti Saksaan vaikeutuu samalla kun saksalaisen tuontitavaran hinta Suomessa laskee. Tämä näkyy nyt jo selvästi auttavan Saksan taloudellista kasvua.

Budjetin veronkorotuslinja vähentää Suomen vientituloja ja antaa hintaetua tuontituotteille kotimaan kulutuksessa. Budjetti itse asiassa vaikeuttaa sen tavoitteissa asetettujen tuotannon ja työllisyyden kasvutavoitteiden sekä velkaantumiskiirteen katkaisutavoitteen saavuttamista.

Suomessa on harkittava uudelleen arvonlisäveron korottamista tuotantokustannusten kasvattamisen asemesta, sekä jatkettava työn verotuksen keventämistä.

5b. Myyntivoiton inflaatiovero

Myyntivoiton veron nostamishanke ja jatkuva inflaatio tekevät ajankohtaiseksi myyntivoiton verotusperusteiden tarkistamisen. Verottajan laskema verotettu ”myyntivoitto” aiheutuu useissa tapauksissa kokonaan tai osittain rahan arvon muutoksista – ei todellisesta arvon noususta. Ongelma koskee pitkään omistettuja kiinteistöjä, arvopapereita ja muuta sijoitusomaisuutta.

Vuodenvaihteesta 1972/3 rahan arvo on alentunut n. kuudesosaansa eli € 1 (v.2010) = n.1 mk (1973) kuluttajan hintaindeksiä deflaattorina käyttäen.

V. 1973 ostetun ja v. 2010 myydyin kiinteistön tai osakkeiden myyntihinnassa on n. 85% rahanarvon muutosta. Tästä siis verotetaan, vaikkei arvonnousua reaalisesti ole. Halvimmistakin kiinteistöistä (€60 000 – €120 000) joutuu 35 v. omistuksen jälkeen maksamaan inflaatioveroa €10000–20 000. Pitempi omistusaika kärjistää edelleen tilannetta.

Ns. hankintahintaolettama mahdollistaa tosin 40% inflaatiokorjauksen. Rahan arvon lasku käsittää kuitenkin myyntihinnasta 85%. Verotetaan 45%:n näennäisvoittoa myyntihinnasta, vaikkei voittoa olisi reaalisesti lainkaan.

Veron seurauksena omaisuuden joustava vaihto sopivampaan muotoon vaikeutuu. Esim. etäälle tapahtuneen muuton vuoksi perheen pitkäaikaista kesämökkikiinteistöä ei veroseuraamusten vuoksi kannata vaihtaa saman arvoiseen lähempänä sijaitsevaan mökkiin.

Osakkeiden kohdalla pitkäaikaiseen omistukseen liittyy paitsi inflaatiosta verottaminen myös vaikeus selvittää myytyjen osakkeiden/erien ostoajankohdat ja –hinnat.

Useassa Euroopan maassa ei ole myyntivoittoveroa, tai se rajoittuu alle 1 vuoden omistukseen ; ts. halutaan verottaa vain spekulatiovoittoja.

Palautetaan vanha sääntö, jonka mukaan mahdollinen myyntivoitto kiinteistöjen osalta on verovapaa 10 vuoden ja muun omaisuuden osalta 5 vuoden kuluttua. Vastaava tai lyhyempi verokausi on käytössä useassa Euroopan maassa.

Vaihtoehtoisesti sovelletaan yli 20 vuotta aikaisemmin hankittuihin kiinteistöihin, arvopapereihin, tai muuhun sijoitusomaisuuteen inflaatiokorjausta Tilastokeskuksen valmiiksi laskemien rahanarvokertoimien avulla. Näin eliminoidaan inflaation vaikutus ja verotetaan vain todellinen/reaalinen myyntivoitto. Inflaatiokorjaus on useissa OECD-maissa.

5c. Dieselöljyn verotus

Päästötavoitteet sekä arvonlisäveron korotuksen välttäminen talousarviossa on johtanut mm polttonesteverotuksen kiristämiseen. Polttonesteverotuksen nostaminen nykytasolta ei ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon:

- pitkät välimatkat harvaan asutussa maassa
- kuljetus- ja matkakustannusten nousun vaikutus inflaatioon ja maamme kilpailukykyyn
- alueelliset näkökohdat
- sosiaaliset näkökohdat, koska kuljetuskustannusten nousun siirtyminen hintoihin lisää inflaatiota ja syö ostovoimaa.

Bensiinin verotus on Suomessa 14,6 % yli eurooppalaisen (EU-15) keskitason. Dieselpolttonesteen verotus on perinteisesti meillä ollut eurooppalaisittain lievää – lähellä EU:n minimitasoa. Tämä on perusteltua ottaen huomioon metsäteollisuuden kilpailukyky (pitkät kuljetusmatkat) sekä joukkoliikenteen kustannustaso.

Tästä on ensi vuoden talousarvioesityksessä poikettu kun dieselöljyn veroa esitetään jo vahvistetun (1399/10) mutta vasta v. 2012 alusta voimaan tulevan 7,9 c/l korotuksen lisäksi

korotettavaksi vielä 2,6 c/l eli yhteensä peräti 10,5 c/l (+29%). Tämän jälkeen dieselöljyn vero (ilman alv) on Suomessa koko EU:n viidenneksi korkein. Haitat ovat ilmeiset, varsinkin nykytilanteessa jossa inflaation hillitseminen on ensiarvoisen tärkeää.

Dieselöljyn veron korottamisesta vuoden 2011 tasolta tulisi luopua. Verotulojen vähennys voidaan ilman edellä tarkoitettuja haittoja kompensoida (netto 175 m€) korottamalla yksityiskäytössä olevien henkilö- ja pakettiautojen ajoneuvoveroa ennen lain 1399/10 täytäntöönpanoa säädetyille tasolle.

5d. PK- yritysten verotus

Suomen PK- yrityksissä (PK-yritys = henkilöstö alle 250 henk.) työskenteli v 2009 yli 900 000 henkilöä, eniten kotimarkkinateollisuuden, palvelujen, kaupan ja rakentamisen aloilla. PK yritysten maksama osuus palkkasummasta oli v 2009 57 % ja työllisestä työvoimasta 64 %.

Budjetti ei sisällä PK- yrityksiä kannustavia toimia kasvuun tai tuotekehitykseen.

Uusien ideoiden ja niiden kaupallistamisen parantamiseksi on tarpeen tukea verotuksen avulla PK-yritysten kasvua kotimarkkinoiden lisäksi myös vientimarkkinoille.

6. VELKAANTUMINEN KASVAA

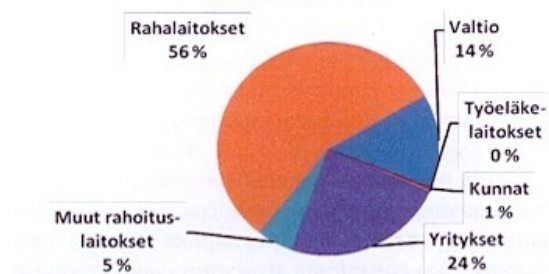
Valtio (ja kunnatkin valtion tuella) on perinteisesti voinut kestää pitempiaikaista velkaantumista = alijäämäisyyttä, "rajattoman" verotusoikeutensa turvin. Luottamus valtion rajattomaan verotuskykyyn, kykyyn aina hoitaa vastuunsa on kuitenkin heikentynyt. Valtioiden ja kuntien luottokelpoisuuden arviointi on sen takia muuttunut kriittisemmäksi.

Uudessa tilanteessa rahoittajat reagoivat nopeasti, kun velkaantuminen kasvaa riskirajoille. Tämä asettaa tiukat rajat mm. valtion mahdollisuuksille elvyttää velkarahan turvin. Tällaisena harkintarajana käytetään esim 100% velkaantumisasetta BKT:sta, jonka jälkeen velan lisäämisellä ei saavuteta elvytysvaikutuksia.

Kuva 8.

Suomen velat ulkomaille 7/2011 550 mrd eur.

Suomen koko bruttovelka ulkomaille oli heinäkuun 2011 lopussa markkina-arvoon 550 mrd€ (3- kertainen vuoden 2011 BKT:een 185 mrd € verrattuna):

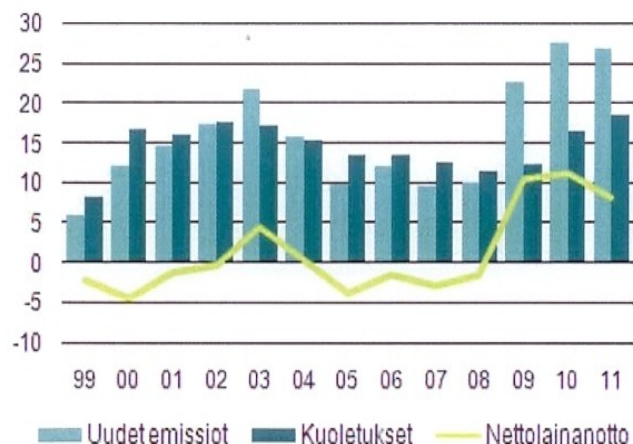

Kuva 9.

Budjettitalouden uudet emissiot, kuoletukset ja nettolainanotto mrd euroa.

Valtion talous on ollut vuodesta 2009 koko ajan alijäämäinen ja nettolainanotto noin 10 mrd/vuosi.

Budjetin 2012 nettolaina-tarve on 7,1 mrd, eli 13% budjetin loppusummasta ja 3,8 % BKT:sta. Valtionlainan suhde BKT:hen nousee edelleen.

Ohjelmansa mukaan hallitus pyrkii määrätietoisin toimin ja mahdollisimman nopeassa aika-
taulussa valtiontalouden tasapainoon sekä ennusteita vahvempaan talouskasvuun.

"Tavoitteena on valtiontalouden velan ja kokonaistuotannon suhteen kääntäminen selkeään
laskuun vaalikauden loppuun mennessä." Tuoreet BKT:n kasvuarviot ovat kuitenkin alempia kuin
budjetissa ennustettu arvo (+1,8 %). Julkinen velka/BKT oli viime vuonna 48.3 prosenttia.
Suhdeluku kasvaa joka vuosi saavuttaen 55.9 prosenttia vuonna 2015 vaikka keskimääräinen
BKT:n kasvuennuste vuosille 2011–2015 olisi 2.6 prosenttia.

Budjetin 2012 alv-tuottoarvio on 15,6 mrd€, 14% suurempi kuin todellinen alv-tuotto v 2010
ja 8% suurempi kuin 2011 arvio. Kun otetaan huomioon uudet alemmat liikevaihtoarviot, alv tuotto
v 2012 saattaa jäädä noin 300 m€ budjetoitua pienemmäksi.

Julkinen talouden alijäämän ja velan suhde BKT:sta on heikentynyt nopeasti:

	Alijäämä			Velka		
% BKT:sta	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Valtio	+0,6	-4,5	-5,2	29,4	37,7	42,6
Paikallishallinto *	-0,4	-0,6	-0,3	4,6	5,6	5,7
Sosiaaliturvarahastot	+4,1	+2,7	+3,0	0	0	0
EMU kriteeri yhteensä	+4,3	-2,5	-2,5	33,9	43,3	48,3

* Lisäksi Kuntarahoitus Oyj, jonka vastuut ovat noin 20 mrd€.

**EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen ylärajat ovat edelleen julkisen talouden alijäämä 3,0
% BKT:sta, ja julkisen velan BKT- suhde 60%. Heikentyneet talousnäkymät lisäävät
tasapainottamisen tarvetta hallituksen esitykseen verrattuna. Hallituksen asettamat tavoitteet
on ehdottomasti saavutettava aikataulun mukaisesti, jotta Suomen talouden toimintavapaus
voidaan säilyttää.**

7. VELKAANTUMISEN RAJOITTAMISEKSI TARVITTAVIA TOIMIA

Valtion velka on nyt 47% /BKT, budjetin alijäämä 13% sekä nettovelanotto 7,1 mrd€/v.
Velan BKT-suhteen kääntäminen selkeään laskuun vaalikauden loppuun (v 2015) mennessä
edellyttää velkaantumisen rajoittamista BKT:n kasvua alemmalle tasolle. Kun velka ei saa ylittää

Hallituksen budjettiesitykseen ei sisälly
arvonlisäveron (ALV) korotusta. Sen sijaan
on korotettu muita kulutuksen perusteella
perittäviä tasaveroja, yhteensä 904 m€.

Menoleikkausten rinnalla veropuolella on
vielä käytettävissä arvonlisäveron nosto.

Alv:n yhden %-yksikön tuotto on noin 700
m€. Vain yleisen kannan nosto 24 %:iin
lisäisi verotuottoa noin 600 m€. Tuotto
jakaantuu 0, 9, 13 ja 23 %veron luokkiin.
Pääosa (86 %) siitä kootaan luokassa 23%.
Muiden osuudet ovat 0, 4, ja 10 % koko
tuotosta.

Kulutusverojen korotukset	
2012	m€
Lehtilaukset	90
Tupakkavero	50
Alkoholivero	100
Makeis- ym vero	50
Bensiinivero	51
Dieselöljyvero 2012 budjetissa	74
Dieselöljyvero vanha päätös	225
Arpajaisvero	34
Autovero	90
Ajoneuvovero	140
Yhteensä	904

EU- sopimuksen rajaa 60 % eikä budjettialijäämä 3 %, parannustoimet pitää aloittaa heti. BKT:n
kasvu jää vaalikauden aikana mahdollisesti alle 1 %/v ilman kannustavia muutoksia.

Esim. seuraavat veromuutokset ja menosäästöt olisi tehtävä vaalikauden 2011-2014 ajaksi:

Verojen muutokset budjettiesitykseen 2012 verrattuna:

1. Korotetaan ALV:n verokantoja 2%:lla, yleinen kanta nousee 23%:sta 25%:iin kuten Ruotsissa ja Tanskassa. Tuotto +1400 m€/v
2. Alennetaan ansiotuloveroa työmarkkinasopimuksen ja kasvun tueksi: -400 m€/v.
3. Alennetaan yhteisöveroa työmarkkinasopimuksen ja kasvun tueksi: -50 m€.
4. Kasvun tukemiseksi luovutaan osittain dieselöljyveron korotuksista, ajoneuvoveron korotuksen jälkeen; -175 m€/v.

yhteensä + 775 m€/v.

Menovähennykset vuoden 2012 budjettiin verrattuna:

1. Valtion henkilöstön vähennyksen lisäys 3%: +100 m€/v
2. Kehitysyhteistyömäärärahojen vähennys 11%: +100 m€/v
3. Opintotuen vähennys 5%: +50 m€/v.
4. Maatalouden tuen vähennys 3%: +60 m€/v.
5. Energian ja uusiutuvan energian tukien vähennys 45%: +100 m€/v.
6. Lapsilisien korotuksesta luopuminen: +60 m€/v.
7. Työttömyysturvan korotusten vähentäminen 4%: +90 m€/v.
8. Perustoimeentulotuen alentaminen 5%: +30 m€/v.
9. Energiatuen korotuksista luopuminen 50%: +60 m €/v.

yhteensä + 650 m€/v.

VALTIO, mrd €	2011	2012	2013	2014	2015	
BKT	185	187	189	191	193	+1%/v
Budjetti	52	52	53	53	53	+0,5%/v
Vaje	7,1	5,7	5,7	5,8	5,8	+0,5%/v
Velka	81	87	93	98	104	
Vaje % budjetista	14 %	11 %	11 %	11 %	11 %	
Vaje % BKT:sta	3,8 %	3,1 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	
Velka % BKT:sta	44 %	46 %	49 %	52 %	54 %	

Esimerkin mukaisetkin muutokset vähentävät valtion velkaantumista/vajetta kuitenkin vasta 1,4 mrd€, noin 20%. Ne eivät riitä kääntämään kehitystä tavoitetasolle.

Julkisen talouden muilla toimijoilla ei voi olla (netto)vajetta, muuten Suomi rikkoo kasvu- ja vakaussopimuksen 3 % rajan.

Myös velan pelivara kutistuu nopeasti.

Kestävyysvajeen kattamiseksi tarvitaan sekä nopeampaa taloudellista kasvua että rakenteiden muutoksia ja selvästi pienempää valtion budjettikehystä. Kasvua tukevat toimet kuten osaamisvajeen poistaminen sekä vero- ja menovähennyspäätökset täytyy tehdä viimeistään vuoden 2013 budjetin valmistelua aloitettaessa.

Kokoomuksen talouspoliittisen seuran Kasvuryhmä:

Ilkka Arvola, Kai Karsma, Henrik Lundsten, Erkki Pihkala, Martti Tiuri (pj)